

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Bản án số: 29/2022/HNGĐ-PT

Ngày: 22/12/2022

V/v “Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn”

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH AN GIANG

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: bà Nguyễn Thị Minh Phượng;

Các Thẩm phán:

ông Lê Thanh Hoàng;
ông Nguyễn Ngọc Tuấn.

- *Thư ký phiên tòa:* ông Ngô Huỳnh Đức – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh An Giang.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh An Giang tham gia phiên tòa:
ông Huỳnh Thanh Phước – Kiểm sát viên.

Trong ngày 22 tháng 12 năm 2022 tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh An Giang xét xử công khai vụ án hôn nhân gia đình phúc thẩm thụ lý số 25/2022/TLPT-HNGĐ ngày 01/11/2022 về việc “Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn”, do Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 220/2022/HNGĐ-ST ngày 11/8/2022 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh An Giang bị kháng cáo, theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm 20/2022/QĐ-PT ngày 04/11/2022 và Quyết định hoãn phiên tòa số 22/2022/QĐ-PT ngày 29/11/2022, giữa các đương sự:

- *Nguyên đơn*: ông Phan Văn P, sinh năm 1988; nơi cư trú: ấp T2, thị trấn ML, huyện C, tỉnh An Giang.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho ông Phương: Luật sư Lê Thị H – Văn phòng luật sư Lê Thị H, Đoàn Luật sư tỉnh An Giang; địa chỉ: số 01 ấp LP2, xã LDB, huyện C, tỉnh An Giang.

- *Bị đơn*: bà Nguyễn Thị Tuyết N, sinh năm 2000; nơi cư trú: số 526, ấp MT, xã MA, huyện C, tỉnh An Giang, nơi ở khác: khu phố PH, HL, BC, tỉnh Bình Dương.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Ông Nguyễn Văn L, sinh năm 1974;
2. Bà Trần Thị Ngọc A, sinh năm 1976;

Cùng nơi cư trú: số 526, ấp MT, xã MA, huyện C, tỉnh An Giang.

Người kháng cáo: bà Nguyễn Thị Tuyết N.

Tất cả các đương sự có mặt tại phiên tòa.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo nội dung án sơ thẩm:

Nguyên đơn ông Phan Văn P trình bày:

Ông Phương và bà Nhung đã thuận tình ly hôn theo Quyết định công nhận thuận tình ly hôn và sự thỏa thuận của các đương sự số 362 ngày 20/8/2019 của Tòa án nhân dân huyện C. Theo đó, bà Nhung chăm sóc, nuôi dưỡng con chung Phan Tuấn Kiệt, sinh ngày 08/3/2018, bà Nhung và thành viên gia đình không được cản trở ông Phương chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con. Tuy nhiên, ông Phương đến thăm con, xin chở con về nhà ông, bà nội chơi thì bà Nhung và ông Lanh, bà Liên ngăn cản. Tháng 01 năm 2021, ông Phương có đơn khởi kiện, yêu cầu thay đổi người nuôi con. Quá trình hòa giải, bà Nhung có hứa tạo điều kiện cho ông Phương, ông, bà nội của Kiệt được gặp Kiệt mỗi tuần nên ông Phương đã rút lại đơn khởi kiện. Mặc dù vậy, bà Nhung và cha mẹ của bà Nhung không cho ông Phương rước con về nhà cha mẹ của ông Phương. Bên cạnh đó, bà Nhung đi làm ở xa, không trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng con, không về nhà thường xuyên mà giao Kiệt cho ông Lanh, bà Liên chăm sóc, ngăn cản không cho ông Phương thăm con. Ngoài ra, bà Nhung đang có chồng sau và có con với người chồng đó. Vì vậy, ông Phương yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con từ bà Nhung sang cho ông Phương trực tiếp nuôi con và không yêu cầu cấp dưỡng nuôi con.

Theo bản tự khai bà Nguyễn Thị Tuyết N trình bày:

Bà Nhung đang trực tiếp nuôi con theo quyết định thuận tình ly hôn của Tòa án. Trong thời gian bà Nhung đi làm ở công ty tại Bình Dương, có gửi con lại cho cha mẹ của bà Nhung chăm sóc. Dù vậy, tháng nào bà Nhung vẫn có đi về thường xuyên. Thời gian qua, chỉ có mẹ của ông Phương ghé nhà thăm Kiệt, còn ông Phương chỉ ngó nhìn chứ không ghé thăm con. Mặc dù bà Nhung có cho rước con nhưng do dịch bệnh nên bà Nhung không cho con đi, sợ ảnh hưởng đến con.

Bà Nhung không đồng ý thay đổi người trực tiếp nuôi con do bản thân bà Nhung vẫn bảo đảm việc nuôi con. Ông Phương có thăm con mà gia đình cản trở thì sẽ chịu xử lý theo quy định của pháp luật.

Theo biên bản lấy lời khai ngày 26/7/2022, ông Nguyễn Văn L và bà Trần Thị Ngọc A trình bày:

Ông Lanh, bà Liên là cha mẹ của Nhung và là ông, bà ngoại của trẻ Phan Tuấn Kiệt. Sau ngày Nhung và Phương ly hôn, theo đó, Nhung được trực tiếp nuôi con Phan Tuấn Kiệt. Thời điểm Nhung ly hôn, bản thân Nhung chưa có việc làm. Đến khoảng 01 năm sau, Nhung mới đi làm thuê ở Bình Dương nhằm có thu nhập kinh tế nuôi con nhỏ.

Quá trình Nhung đi làm ở Bình Dương, Nhung có giao con lại cho vợ chồng ông Lanh, bà Liên trông giữ để Nhung có điều kiện đi làm, kiếm thu nhập kinh tế. Còn bản thân vợ chồng ông Lanh, bà Liên có việc làm ở gần nhà bằng nghề nuôi bò, phụ hồ. Thời gian qua, do dịch bệnh làm cho Nhung khó khăn xe cộ đi lại, cũng như tình hình giãn cách xã hội nên Nhung thỉnh thoảng có về thăm con mà không được thường xuyên.

Năm 2021, Nhung lập gia đình với người chồng khác. Vì hoàn cảnh việc làm, Nhung và người chồng sau cùng lên Bình Dương làm thuê, thỉnh thoảng Nhung có về nhà chồng Nhung tại Hậu Giang rồi cũng có về nhà của ông Lanh, bà Liên để chăm sóc con Phan Tuấn Kiệt. Vợ chồng ông Lanh, bà Liên khẳng định, tuy có chồng nhưng Nhung không bao giờ bỏ phế con Phan Tuấn Kiệt.

Việc Nhung cùng vợ chồng ông Lanh, bà Liên nuôi cháu ngoại Phan Tuấn Kiệt từ khi cháu còn nhỏ cho tới nay. Quá trình nuôi cháu Kiệt, Nhung có gửi tiền về cho vợ chồng ông Lanh, bà Liên lo cho cháu. Bên cạnh đó, vợ chồng ông Lanh, bà Liên cũng có phụ tiếp phần nào cơm nước, chi phí nuôi cháu được tốt hơn. Vợ chồng ông Lanh, bà Liên không có yêu cầu đòi lại chi phí nuôi dưỡng cháu Kiệt. Qua yêu cầu của Phương thì vợ chồng ông Lanh, bà Liên không thống nhất việc giao cháu Phan Tuấn Kiệt cho Phương trực tiếp nuôi dưỡng. Đợi khi nào cháu lớn khoảng 12-13 tuổi thì sẽ giao cháu Kiệt về sống chung với Phương, bên cạnh đó, Phương có thăm cháu thì sẵn sàng cho thăm, không ai cản trở gì cả.

Tại Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 220/2022/HNGĐ-ST ngày 11/8/2022 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh An Giang tuyên xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn anh Phan Văn P đối với bị đơn chị Nguyễn Thị Tuyết N về yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn.

Giao con Phan Tuấn Kiệt, sinh ngày 08/3/2018 cho anh Phan Văn P được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục con; ông Phương không yêu cầu bà Nhung cấp dưỡng cho con.

Bà Nhung không còn đủ điều kiện trực tiếp nuôi con nhưng có quyền, nghĩa vụ thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con mà không ai được cản trở.

Ngoài ra Bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí sơ thẩm, quyền yêu cầu thi hành án, quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 11/8/2022 bà Nguyễn Thị Tuyết N kháng cáo yêu cầu cấp phúc thẩm cho bà được tiếp tục nuôi dưỡng, giáo dục con chung tên Phan Tuấn Kiệt đến tuổi trưởng thành, không yêu cầu ông Phương cấp dưỡng.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Bà Nhung vẫn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo, yêu cầu được nuôi cháu Phan Tuấn Kiệt. Ông Phương vẫn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện, không đồng ý yêu cầu kháng cáo của bà Nhung. Các đương sự không thỏa thuận được với

nhau về việc giải quyết vụ án. Bà Nhung có cung cấp đơn xin nhập học của cháu Phan Tuấn Kiệt tại Trường Mầm non Phương Đông (không có ngày, tháng, năm), phiếu lương, biên nhận ngày 26/10/2022.

Tranh luận:

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho ông Phương phát biểu ý kiến: cấp sơ thẩm giao con chung cho ông Phương nuôi dưỡng là hoàn toàn có căn cứ. Lời khai của bà Nhung tại phiên tòa có nhiều mâu thuẫn, các chứng cứ bà Nhung cung cấp tại phiên tòa không có giá trị pháp lý, không có xác nhận của nơi bà Nhung đang làm việc. Xét về hoàn cảnh kinh tế cũng như nơi ở, bà Nhung không đủ điều kiện để nuôi con. Sau khi xử sơ thẩm bà Nhung đem con đi nơi khác là cố ý đối phó với việc thi hành án. Nếu ông Phương nuôi con sẽ tạo điều kiện cho bà Nhung được quyền tới lui thăm nom con chung. Đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo của bà Nhung, giữ nguyên Bản án sơ thẩm.

Các đương sự không tranh luận.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh An Giang phát biểu:

Về thủ tục tố tụng: bà Nhung kháng cáo và nộp tạm ứng án phí trong hạn luật định nên được Tòa án nhân dân tỉnh An Giang thụ lý giải quyết đúng quy định. Hội đồng xét xử đã chấp hành đầy đủ quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự từ khi thụ lý vụ án đến khi xét xử. Các đương sự cũng chấp hành đúng các quy định của pháp luật về tố tụng.

Về nội dung: Theo Quyết định công nhận thuận tình ly hôn và sự thỏa thuận của các đương sự số 362/2019/QĐST-HNGĐ ngày 20/8/2019 của Tòa án nhân dân huyện C, thì bà Nhung được nuôi con chung Phan Tuấn Kiệt sinh ngày 08/3/2018. Tháng 01/2021 ông Phương khởi kiện yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, sau đó ông Phương rút đơn nên vụ án được đình chỉ. Hiện bà Nhung đang có chồng khác tại tỉnh Hậu Giang, có con nhỏ 12 tháng tuổi, vợ chồng bà Nhung đang làm công nhân tại tỉnh Bình Dương, bà Nhung giao cháu Kiệt cho cha mẹ ruột là ông Lanh, bà Liên nuôi dưỡng. Bà Nhung không trực tiếp nuôi con, ông Phương có công việc và chỗ ở ổn định đủ điều kiện trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng cháu Kiệt. Cấp sơ thẩm chấp nhận yêu cầu khởi kiện của ông Phương là có căn cứ. Bà Nhung kháng cáo nhưng không cung cấp được tài liệu, chứng cứ chứng minh nên không có cơ sở xem xét. Đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo của bà Nhung, áp dụng khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố tụng dân sự, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án đã được xem xét tại phiên tòa, kết quả tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về thủ tục kháng cáo: bà Nhung kháng cáo và nộp tạm ứng án phí trong thời hạn luật định nên được chấp nhận giải quyết theo thủ tục phúc thẩm.

[2] Xét kháng cáo của bà Nhung:

Ông Phương, bà Nhung đã ly hôn theo Quyết định công nhận thuận tình ly hôn và sự thỏa thuận của các đương sự số 362/2019/QĐST-HNGĐ ngày 20/8/2019 của Tòa án nhân dân huyện C, đã có hiệu lực pháp luật. Theo Quyết định nêu trên thì bà Nhung được trực tiếp nuôi con chung tên Phan Tuấn Kiệt, sinh ngày 08/3/2018. Tháng 3/2021 ông Phương khởi kiện yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con tại Tòa án nhân dân huyện C, sau đó ông Phương rút đơn nên vụ án được đình chỉ. Tháng 01/2022 ông Phương tiếp tục khởi kiện yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con, yêu cầu được nuôi con chung Phan Tuấn Kiệt. Quá trình giải quyết vụ án tại cấp sơ thẩm bà Nhung và ông Nguyễn Văn L, Trần Thị Ngọc A là cha mẹ ruột bà Nhung đều trình bày bà Nhung đang làm công nhân tại tỉnh Bình Dương, bà Nhung không trực tiếp nuôi con mà giao cháu Kiệt cho ông Lanh, bà Liên nuôi dưỡng, một tháng về thăm con 01 đến 02 lần, hiện bà Nhung đã có chồng khác và đã sinh thêm 01 người con được 12 tháng tuổi. Theo lời trình bày của bà Nhung thì đưa con sau bà cũng không trực tiếp nuôi mà giao cho ông bà nội nuôi dưỡng tại tỉnh Hậu Giang, một tháng cũng về thăm con 01-02 lần. Như vậy, về điều kiện nuôi dưỡng, chăm sóc con thì bà Nhung không đảm bảo. Đối với ông Phương, hiện nay đang ở tại huyện Chợ Mới làm ăn, có nơi ở và kinh tế ổn định, thuận lợi cho việc nuôi dưỡng, chăm sóc cháu Kiệt. Để đảm bảo quyền lợi tốt nhất cho trẻ em, cấp sơ thẩm giao cháu Kiệt cho ông Phương nuôi dưỡng là phù hợp.

Bà Nhung có cung cấp các tài liệu, chứng cứ là đơn xin nhập học của cháu Phan Tuấn Kiệt tại Trường Mầm non Phương Đông (không có ngày tháng năm), phiếu lương, biên nhận ngày 26/10/2022. Xét thấy, các tài liệu chứng cứ này không chứng minh được điều kiện nuôi con của bà Nhung tốt hơn ông Phương nên kháng cáo của bà Nhung không được chấp nhận.

Tại phiên tòa bà Nhung cho rằng cháu Kiệt hiện đang sống cùng bà tại Thành phố Hồ Chí Minh và đang được đi học mẫu giáo. Tuy nhiên, sau đó bà Nhung, ông Lanh và bà Liên đều thừa nhận cháu Kiệt hiện đang sống tại nhà bà Liên, ông Lanh, đang do ông Lanh, bà Liên nuôi dưỡng. Do đó, cấp phúc thẩm sửa án sơ thẩm về cách tuyên án buộc bà Nhung, ông Lanh và bà Liên phải có nghĩa vụ giao cháu Kiệt cho ông Phương nuôi dưỡng.

[3] Về án phí phúc thẩm: do kháng cáo không được chấp nhận nên bà Nhung phải chịu 300.000 đồng.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 2 Điều 308, khoản 1 Điều 148 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; khoản 1 Điều 29 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án,

Không chấp nhận kháng cáo của bà Nguyễn Thị Tuyết N về việc yêu cầu được tiếp tục nuôi dưỡng con chung tên Phan Tuấn Kiệt, sinh ngày 08/3/2018.

Sửa Bản án hôn nhân gia đình sơ thẩm số 220/2022/HNGĐ-ST ngày 11/8/2022 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh An Giang về cách tuyên án.

Tuyên xử:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn ông Phan Văn P đối với bị đơn bà Nguyễn Thị Tuyết N về yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn.

1. Giao con chung tên Phan Tuấn Kiệt, sinh ngày 08/3/2018 cho ông Phan Văn P được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục con; ông Phương không yêu cầu bà Nhung cấp dưỡng nuôi con.

Ông Phương cùng các thành viên gia đình (nếu có) không được cản trở bà Nhung trong việc thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con.

2. Buộc bà Nguyễn Thị Tuyết N, ông Nguyễn Văn L và bà Trần Thị Ngọc A phải có nghĩa vụ giao cháu Phan Tuấn Kiệt cho ông Phan Văn P nuôi dưỡng.

3. Về án phí sơ thẩm:

Ông Phương được nhận lại 300.000 đồng tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai số 0010005 ngày 10 tháng 01 năm 2022 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang.

Bà Nhung phải chịu án phí 300.000 đồng.

4. Về án phí phúc thẩm: bà Nhung phải chịu 300.000 đồng, được khấu trừ vào 300.000 đồng tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai thu số 0005508 ngày 11/8/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang (bà Nhung đã nộp xong).

Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a và 9 Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- TAND cấp cao tại TP. HCM (1);
- VKSND tỉnh An Giang (1);
- TAND huyện Chợ Mới (1);
- Chi cục THADS huyện Chợ Mới (1);
- Phòng KTNV & THA tỉnh (1);
- Đường sự (5);
- Lưu: Tòa, Văn phòng, hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nguyễn Thị Minh Phượng